

Nortada: een echt shantykoor

Een wekelijks portret van een koor in Zomertijd vormt de opmaat voor een recordpoging om met zoveel mogelijk mensen de 'Zuiderzeeballade' te zingen. Vandaag: Nortada uit IJmuiden.

Tekst: **Roza van der Veer** Foto: **United Photos/Paul Vreker**

Een emotioneel zee-manslied over het afscheid op de kade zul je bij het IJmuidense Nortada niet snel horen. Het shantylkoor heeft vooral de ritmische liederen, die het werk op zee moesten verlichten, op het repertoire staan. „Eindelijk een echt shantylkoor, wordt weleens gezegd na een optreden. Daar zijn we ook trots op”, vertelt André de Vries, secretaris en zanger bij Nortada. Het IJmuidense shantylkoor werd in 1998 opgericht door drie mannen en een vrouw. De mannen hadden op en bij de zee gewerkt, de vrouw Wil Kramer was de eerste dirigent. Al snel ontstond een groep van zestien mensen die onder de naam 't IJmuider Shantylkoor ging optreden. Oefenen deden ze in het IJmuider Zee- en Havenmuseum.

Noorderwind

In 2004 werd de naam veranderd in Nortada, Portugees voor noordenwind. De Vries: „We kregen vaak de vraag hoe het koor heette dus uiteindelijk hebben we maar

deze naam gekozen. Het was een inval van één van de leden want verder hebben we niets met Portugal. Het was en is gewoon een mooie naam die je in Portugal wel vaker hoort. Laatst zag ik nog een zeilschip met die naam en er is een popgroep die Nortada heet.”

Trekzakspeler

Inmiddels telt het koor 21 zangers, drie vrouwelijke accordeonisten, een slagwerker en een trekzakspeler die ook de thinwistle bespeelt. Dat laatste instrument wordt veel gebruikt bij het zingen van de zogeheten forebitters, liederen die door de zeelui werden gezongen tijdens de rustige uurtjes. „Vaak liederen over drank en vrouwen die ze zongen tijdens windstil weer op het dek. Soms met teksten die je nu niet meer kunt zingen”, weet De Vries.

„In de tijd van de VOC was het een pre als een matroos kon zingen en helemaal als hij ook nog een schippersklaviertje kon spelen. Zingen verlichtte het werk tijdens het hijsen van de zeilen, het lichten van het anker of het bedienen van de pompen. Vandaar dat veel shan-

ty's heel erg ritmisch zijn.” De forebitters hadden een andere rol maar vallen officieel wel onder de shanty's. „Zeker in de begintijd van het koor waren we daar erg streng in. Nu zingen we tijdens een optreden in een verzorgingshuis ook weleens een Hollands zeemansliedje als 'Op de sluizen van IJmuiden' of 'Het kleine café'. We zingen voor het publiek en dat moet ons optreden wel leuk vinden.”

Klank in de klinkers

Het koor heeft ongeveer 110 Nederlandse, Engelse, Franse en Duitse shanty's op het repertoire staan. „Onze dirigent Frans Sueters steedt veel aandacht aan de ademhaling waardoor de liedjes vloeiend en verstaanbaar zijn. 'Meer klank in de klinkers', zegt hij vaak. We zien dat dat effect heeft want onze vaste volgers horen het verschil”, aldus De Vries. Het aantal shanty's op het repertoire wordt elk jaar uitgebreid. Zo kwam dirigent Sueters, die sinds 2017 bij het koor is, met nieuwe liederen en af en toe dragen leden een nieuw lied aan. „Er is een heuse 'shantymbijbel' met liederen. Ook met de betekenissen van sommige termen want veel shanty's zijn in het Engels. De bemanning van de schepen kwam uit allerlei landen en er werden allerlei talen gesproken.” Het IJmuidense koor heeft veel solozangers zoals De Vries zelf. „Bij een shanty, afkomstig van het Franse chanter, was oorspronkelijk vaak een voorzanger waarna de matrozen het refrein herhaalden. Dus als iemand solo wil zingen, zoeken we een nummer dat past bij zijn of haar stem.”

Meer dan honderd aanmeldingen

Bij het Zuiderzeemuseum zijn de eerste honderdvijftig aanmeldingen voor onze recordpoging binnen bij het Zuiderzeemuseum! Dat gaat de goede kant op. Via de link onderaan dit bericht kunt u een gratis toegangskaartje reserveren.

Zondagmiddag 18 augustus gaan we met zoveel mogelijk mensen de Zuiderzeeballade zingen. We zorgen ter plekke voor de tekst van het lied.

Onder leiding van zanger George Baker en onder het toezien van notaris Sandra Voors wordt het lied rond de klok van vier uur ingezet.

Aanmelden is verplicht. Vanaf drie uur is de toegang tot het museum gratis, daarvoor geldt een korting van 50% op de prijs van het toegangskaartje.

Aanmelden kan via www.noordhollandsdagblad.nl/recordpoging Neem ook even een kijkje op de evenementenpagina op Facebook voor het laatste nieuws: <http://bit.ly/zomerrecord>

Zelf zingt De Vries 'Santiano', een Frans lied over een zeilschip, solo. „Het is een lekker vlot nummer waarin je de zee hoort. Maar ik krijg ook kippenvel bij 'The Fields of Athenry', een gevoelig Iers nummer.”